EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 14.10.2020.
COM(2020) 954 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

2020. gada novērtējums par dalībvalstu progresu virzībā uz Energoefektivitātes direktīvas (Direktīvas 2012/27/ES) īstenošanu un uz gandrīz nulles enerģijas ēku ieviešanu un izmaksoptimālajiem minimālo energoefektivitātes prasību līmeņiem ES saskaņā ar Ēku energoefektivitātes direktīvu (Direktīvu 2010/31/ES)

1. Ievads

Komisija šo progresa ziņojumu sagatavojusi saskaņā ar 24. panta 3. punktu Direktīvā 2012/27/ES par energoefektivitāti ("Energoefektivitātes direktīva" jeb "EED"), kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2018/2002, un saskaņā ar Pārvaldības regulas (ES) 2018/1999 35. pantu. Šis ir pēdējais ziņojums saskaņā ar EED, jo 24. panta 3. punkts no 2021. gada 1. janvāra vairs nebūs piemērojams. Visa ziņošana par progresu dažādās energoefektivitātes rīcībpolitikas jomās notiks saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 35. pantu.

Tā kā šis ziņojums apvieno divus ziņošanas pienākumus, tam ir citāds formāts nekā iepriekšējos gados. Turklāt tajā ietverta i) jauna ziņošana par ēku sektoru, t. i., informācija par gandrīz nulles enerģijas ēku (*NZEB*) skaita palielināšanu saskaņā ar 9. panta 5. punktu Direktīvā 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti ("Ēku energoefektivitātes direktīva" jeb "ĒEED"), un ii) īss atjauninājums par izmaksoptimālajiem minimālo energoefektivitātes prasību līmeņiem ēkām saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 5. panta 4. punktu.

Tāpēc ziņojuma pamatā galvenokārt ir i) gada ziņojumos iekļautā informācija, ko dalībvalstis iesniegušas 2020. gadā[1], ii) izmaksoptimālā līmeņa aprēķināšanas ziņojumi, ko dalībvalstis iesniegušas 2018. un 2019. gadā[2], un iii) relevanta papildinformācija, kas saistīta ar ēku sektoru.

2019. gada energoefektivitātes ziņojums[3], kas tika pieņemts šā gada sākumā, aptvēra *Eurostat* datus līdz 2018. gadam, un šā ziņojuma publicēšanas laikā jauni dati nebija pieejami[4]. Minēto iemeslu dēļ šajā ziņojumā analīze par virzību uz 2020. gada mērķrādītājiem salīdzinājumā ar iepriekšējo ziņojumu nav mainījusies un nav veikta atkārtoti. Tā vietā ir pievienota ilgtermiņa perspektīva, proti, apskatīta virzība uz 2030. gada mērķrādītājiem.

2. Konstatējumu kopsavilkums

Ziņojumā ir analizētas ES-28 dalībvalstis, un tas aptver datus un papildu informāciju līdz 2018. gadam. Analīzē par virzību uz 2030. gada mērķrādītājiem tiek aplūkotas ES-27 dalībvalstis.

Galvenie konstatējumi ir šādi:

- salīdzinājumā ar 2017. gadu primārās enerģijas patēriņš 2018. gadā samazinājās par 0,6 %. Enerģijas galapatēriņš salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 0,1 %. Neraugoties uz to, abi rādītāji pārsniedz 2020. gada mērķrādītāju sasniegšanai modelēto trajektoriju;
- enerģijas patēriņu 2018. gadā turpināja veicināt ekonomiskā izaugsme,

---

[1] https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/targets-directive-and-rules/national-energy-efficiency-action-plans_en.

[2] https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-performance-of-buildings/energy-performance-buildings-directive/eu-countries-2018-cost-optimal-reports_en?redir=1.

[3] COM(2020) 326 final.

[4] *Eurostat* pārskatītie rādītāji (jaunākie dati, kas izgūti 2020. gada jūlijā) liecina par nelielām izmaiņām salīdzinājumā ar rādītājiem, kas izmantoti 2019. gada ziņojumā, un minētajā ziņojumā sniegto analīzi nemaina.

- energoefektivitātes pienākuma shēmas joprojām ir iedarbīgs instruments enerģijas ietaupījumu panākšanā. Lai gan šķiet, ka 2018. gadā kopējā virzība uz kumulatīvā ietaupījuma panākšanu saskaņā ar EED 7. pantu ir pietiekama, ir maz ticams, ka divpadsmit dalībvalstis sasniegs savus mērķrādītājus,
- daļējie un provizoriskie dati par 2020. gadu liecina, ka enerģijas pieprasījumu būtiski ietekmējusi Covid-19 krīze. Tāpēc 2020. gada energoefektivitātes mērķrādītājus varētu izdoties sasniegt, pat ja pirms krīzes pasākumi nav bijuši pietiekami. Tomēr sagaidāms, ka tā būs pagaidu situācija, jo enerģijas patēriņa samazinājumu nav noteikuši strukturāli pasākumi. Bez mērķorientētiem klimatiskajiem pasākumiem, ekonomikai atveseļojoties, enerģijas patēriņš, visticamāk, atgriezīsies tādā līmenī, kāds tas bija pirms Covid-19 krīzes;
- vairums dalībvalstu pienācīgi pieņēma izmaksoptimālo pieeju un to izmantoja, lai noteiktu minimālās prasības jaunu un esošu ēku un *NZEB* energoefektivitātei;
- *NZEB* daļa kopējā būvniecības tirgū ir palielinājusies, tomēr *NZEB* prasības vairumā valstu joprojām ir mazāk vērienīgas nekā Komisijas 2016. gada kritēriji. Tomēr gandrīz puse no dalībvalstīm salīdzinājumā ar izmaksoptimālajiem līmeņiem jaunām ēkām noteica ievērojami vērienīgākas *NZEB* prasības.

3. Virzība uz ES energoefektivitātes mērķrādītāja sasniegšanu

3.1. ES-28 2020. gada mērķrādītāji

Pārskatītie *Eurostat* 2018. gada[5] rādītāji liecina, ka enerģijas galapatēriņš[6] ES-28 dalībvalstīs kritās par 5,9 % — no 1194 miljoniem tonnu naftas ekvivalenta (Mtoe) 2005. gadā līdz 1124 Mtoe 2018. gadā. Tas joprojām par 3,5 % pārsniedz 2020. gadam nosprausto enerģijas galapatēriņa mērķrādītāju, t. i., 1086 Mtoe. 2018. gadā tas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 0,1 %. Primārās enerģijas patēriņš[7] ES-28 dalībvalstīs laikā no 2005. gada līdz 2018. gadam saruka no 1721 Mtoe līdz 1552 Mtoe, kas nozīmē 9,8 % samazinājumu. Tas ir par 4,6 % vairāk nekā 2020. gadam nospraustais mērķrādītājs, proti, 1483 Mtoe. Pēc trīs gadus ilga pieauguma 2018. gadā tika konstatēts primārās enerģijas patēriņa samazinājums par 0,6 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. 2018. gadā bija vērojama tendence, ka abi rādītāji pārsniedza lineāro trajektoriju 2020. gada mērķrādītāju sasniegšanai.

2018. gadā vairāk enerģijas tika patērēts galvenokārt transporta (+1,0 % salīdzinājumā ar 2017. gadu) un rūpniecības sektorā (+0,8 %). Savukārt dzīvojamo ēku sektorā un pakalpojumu sektorā enerģijas patēriņš samazinājās (attiecīgi –1,7 % un –1,4 %)[8].

---

[5] https://ec.europa.eu/eurostat/documents/38154/4956218/Energy-Balances-April-2020-edition.zip/69da6e9f-bf8f-cd8e-f4ad-50b52f8ce616.

[6] Tam, kā sokas ar 2020. gada ES energoefektivitātes mērķrādītāju sasniegšanu, seko līdzi, izmantojot rādītājus no *Eurostat* enerģijas bilances saskaņā ar metodiku, kas lietota līdz 2018. gadam (EGP 2020.–2030. gadam un PEP 2020.–2030. gadam).

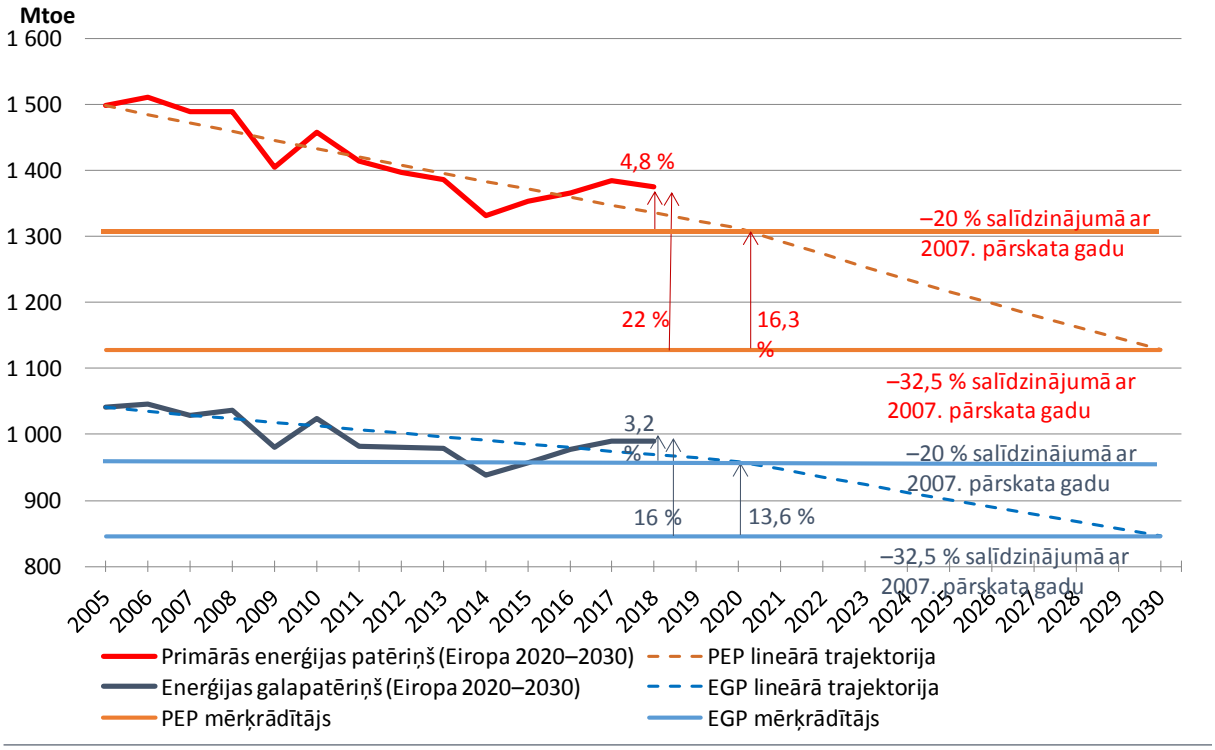
[7] Turpat 6.

[8] Šajās konkrētajās nozarēs tendences salīdzinājumā ar iepriekšējo ziņojumu nemainījās. Lai iegūtu papildu informāciju, skatīt 2019. gada progresa ziņojuma (COM(2020) 326 final) 5. nodaļu.

3.2. ES-27 2030. gada mērķrādītāji

Nepietiekamai virzībai uz 2020. gada mērķrādītājiem līdz 2018. gadam ir arī negatīvas sekas attiecībā uz to centienu līmeni, kas nepieciešami, lai sasniegtu 2030. gada mērķrādītājus[9]. Sakarā ar pašreizējo progresa nepietiekamību iespēja nesasniegt 2030. gada mērķrādītājus ir lielāka, nekā gaidīts, un sasniedz 22 % primārās enerģijas patēriņa gadījumā un 17 % enerģijas galapatēriņa gadījumā (1. attēls). Turklāt nacionālo enerģētikas un klimata plānu (NEKP)[10] ES mēroga novērtējumā noteikta nacionālo devumu kopīgā vērienīguma nepietiekamība. Tāpēc nākamajā desmitgadē dalībvalstīm, lai sasniegtu 2030. gada mērķrādītājus, proti, vismaz 32,5 %, savi centieni būs ievērojami jākāpina. Tas ir īpaši svarīgi, ja atgūšanās pēc Covid-19 krīzes nozīmēs atgriešanos pie iepriekšējiem enerģijas patēriņa līmeņiem. Turklāt vērienīgākajām klimatiskajām iecerēm, kas izziņotas 2020. gada klimata mērķrādītāja plānā[11], būs vajadzīgi arī ievērojami lielāki energoefektivitātes centieni, kas pārsniedz 2030. gada mērķrādītāju pašreizējo līmeni (36–37 % samazinājums enerģijas galapatēriņa gadījumā un 39–41 % samazinājums primārās enerģijas patēriņa gadījumā).

1. attēls. Virzība uz 2030. gada mērķrādītājiem ES-27 dalībvalstu līmenī

Avots: *Eurostat* dati, ENER ĢD aprēķini.

[9] Ņemot vērā *Brexit*, 2030. gada energoefektivitātes mērķrādītāji attieksies uz 27 dalībvalstīm.
[10] COM(2020) 564 final.
[11] COM(2020) 562 final.

3.3. Covid-19 līdzšinējā ietekme uz enerģijas patēriņu

Enerģijas patēriņu 2020. gadā būtiski ietekmēs Covid-19. 2020. gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar 2019. gada pirmo ceturksni, ES gāzes patēriņš samazinājās par 5 %, galvenokārt tāpēc, ka šādu iemeslu dēļ ierobežotas bija siltumapgādes vajadzības: i) silta ziema, ii) mazāka elektroenerģijas ražošana no gāzes un iii) pārvietošanās ierobežojumu ieviešana martā, kas izraisīja IKP samazinājumu un mazāku rūpniecisko pieprasījumu pēc gāzes[12]. 2020. gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, elektroenerģijas patēriņš ES samazinājās par 3,2 %, un to tieši tāpat ietekmēja siltie laikapstākļi pārskata perioda pirmajā pusē un ar Covid-19 saistīto ierobežojumu sākšanās. Tā kā liels skaits iedzīvotāju pavadīja vairāk laika mājās, mājsaimniecību elektroenerģijas patēriņš palielinājās. Tomēr šis pieaugums nekompensēja ievērojamo pieprasījuma kritumu tirdzniecības un rūpniecības nozarēs[13]. Tāpēc elektroenerģijas patēriņš to mēnešu laikā, kad bija ieviesti pārvietošanās ierobežojumi, bija ievērojami zemāks nekā tajos pašos mēnešos iepriekšējā gadā (par 4,3 % martā, 11,8 % aprīlī, 10,5 % maijā un 7,6 % jūnijā)[14].

Līdzīgi arī transporta jomā enerģijas patēriņš pārvietošanās ierobežojumu dēļ samazinājās līdz nebijušam līmenim. Saskaņā ar Starptautiskās Enerģētikas aģentūras (*IEA*) teikto līdz 2020. gada marta beigām autotransports Eiropā samazinājās līdz 38 % no 2019. gada līmeņa. Kopējais kritums pasaules autotransporta darbībā izraisīja pasaules naftas pieprasījuma samazinājumu 57 % apmērā[15]. Starptautiskais Transporta forums lēš, ka mobilitātes ierobežojumi, kas paredzēti Covid-19 izplatīšanās apturēšanai, līdz 2020. gada beigām varētu samazināt pasaules kravu pārvadājumus par līdz pat 36 %[16]. Pasažieru lidojumi atsevišķos reģionos ir gandrīz nenotiek, un aviācija dažās Eiropas valstīs sarukusi par vairāk nekā 90 %. Līdz augusta beigām gaisa satiksme Eiropā bija vairāk nekā 50 % zem iepriekšējā gada līmeņiem[17].

4. Virzība uz nacionālo energoefektivitātes mērķrādītāju sasniegšanu

Dažas dalībvalstis (Dānija, Spānija, Ungārija) paziņoja par savu nacionālo 2020. gada mērķrādītāju paaugstināšanu (kas nozīmē vērienīguma samazināšanu). Pēc šiem atjauninājumiem nacionālo 2020. gada absolūtā patēriņa mērķrādītāju summa ir 1536,8 Mtoe primārās enerģijas patēriņa gadījumā un 1084,3 Mtoe enerģijas galapatēriņa gadījumā. 2018. gadā progress virzībā uz indikatīvajiem mērķrādītājiem (pieņemot lineāru trajektoriju) bija nepietiekams divpadsmit valstīs (Beļģijā, Bulgārijā, Dānijā, Vācijā, Īrijā, Spānijā, Francijā, Kiprā, Austrijā, Nīderlandē, Polijā un Zviedrijā) primārās enerģijas patēriņa gadījumā un piecpadsmit valstīs (Beļģijā, Bulgārijā, Vācijā, Igaunijā, Īrijā, Francijā, Lietuvā, Luksemburgā, Ungārijā, Maltā, Austrijā, Polijā, Slovākijā, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē) enerģijas galapatēriņa gadījumā (sk. 3. tabulu).

---

[12] https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/quarterly_report_on_european_gas_markets_q1_2020.pdf.
[13] https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/qr_electricity_q1_2020.pdf.
[14] https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200907-1?inheritRedirect=true&redirect=/eurostat/en/news/whats-new.
[15] https://www.iea.org/reports/global-energy-review-2020/oil#abstract.
[16] https://www.itf-oecd.org/sites/default/files/global-freight-covid-19.pdf.
[17] https://www.eurocontrol.int/covid19.

Dalībvalstis norādīja, ka stabilo un pieaugošo enerģijas galapatēriņu 2018. gadā veicināja ekonomiskā izaugsme un pieaugums i) ražošanas / pievienotās vērtības (rūpniecības), ii) pasažieru un kravu pārvadājumu (transporta), iii) mājsaimniecību skaita un neto ienākumu (dzīvojamo ēku) un iv) pievienotās vērtības un nodarbinātības (pakalpojumu) jomā.

5. EED: pašreizējais stāvoklis

5.1. Pārskatītās EED transponēšanas atjauninājumi

Pēc EED grozīšanas 2018. gada decembrī[18] dalībvalstīm bija pienākums līdz 2020. gada 25. jūnijam transponēt jaunos noteikumus par energoefektivitātes pienākuma shēmām (t. i., jauno 7., 7.a un 7.b pantu). Līdz 2020. gada 31. augustam Komisija bija saņēmusi paziņojumus tikai no trīspadsmit dalībvalstīm (Austrijas, Horvātijas, Čehijas, Dānijas, Francijas, Vācijas, Itālijas, Latvijas, Lietuvas, Nīderlandes, Polijas, Spānijas un Zviedrijas) un Apvienotās Karalistes. Turklāt lielākā daļa no šiem paziņojumiem ir daļēji, kas nozīmē, ka daži direktīvas noteikumi vēl nav transponēti vai paziņoti.

Līdz 2020. gada 25. oktobrim dalībvalstīm jātransponē arī jaunie noteikumi par uzskaiti un rēķiniem (t. i., jaunais 9., 9.a, 9.b un 9.c pants, 10. un 10.a pants un 11. un 11.a pants, kā arī jauno VII.a pielikums). Līdz 31. augustam piecas valstis (Dānija, Spānija, Francija, Itālija un Lietuva) bija paziņojušas arī par šo jauno noteikumu transponēšanu.

Līdz šā ziņojuma publicēšanas laikam EED 24. pantā prasītos ikgadējos ziņojumus par 2020. gadu bija iesniegušas visas dalībvalstis, izņemot Latviju[19]. Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*) šos ikgadējos ziņojumus analizēs atsevišķā dokumentā[20].

5.2. Progress saskaņā ar 7. pantu (enerģijas ietaupījuma pienākums)

Kā prasīts 7. pantā, dalībvalstis ziņoja par enerģijas ietaupījumu panākšanu 2014.–2018. gadā, kas ir daļa no to saistībām izpildīt valsts enerģijas ietaupījuma pienākumu 2014.–2020. gadam. 5. tabulā redzams pašreizējais stāvoklis, kādu dalībvalstis panākušas virzībā uz kumulatīvo enerģijas ietaupījumu kas jāpanāk līdz 2020. gada 31. decembrim. Kopumā ES līmenī dalībvalstis līdz 2018. gada beigām sasniedza aptuveni 58 % (133,83 Mtoe[21]) no 2014.–2020. gadam paredzētā kumulatīvā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma (230,17 Mtoe).

Prognozējot varbūtību katrā dalībvalstī līdz 2020. gada 31. decembrim panākt noteikto kumulatīvo enerģijas ietaupījumu, pamatpieņēmums ir, ka visi īstenotie rīcībpolitikas pasākumi turpina nodrošināt jaunus ikgadējus ietaupījumus 2019. un 2020. gadā, kā tas bija 2018. gadā. Pēc tam kumulatīvais enerģijas ietaupījums tiek salīdzināts ar enerģijas ietaupījumu, kas katrai dalībvalstij jāpanāk līdz 2020. gada 31. decembrim.

6. tabulā redzamas prognozes par to, cik iespējams ir tas, ka katra dalībvalsts panāks vajadzīgo kumulatīvo enerģijas ietaupījumu līdz 2020. gada 31. decembrim. Šajā analīzē

[18] Direktīva (ES) 2018/2002.

[19] Horvātija un Portugāle ziņojumus iesniedza pārāk vēlu, lai tos būtu iespējams iekļaut šajā analīzē.

[20] *Tsemekidi-Tzeiranaki, S., Paci, D.* un citi (2020), *Analysis of the annual reports 2020 under the Energy Efficiency Directive, JRC* tehniskais ziņojums.

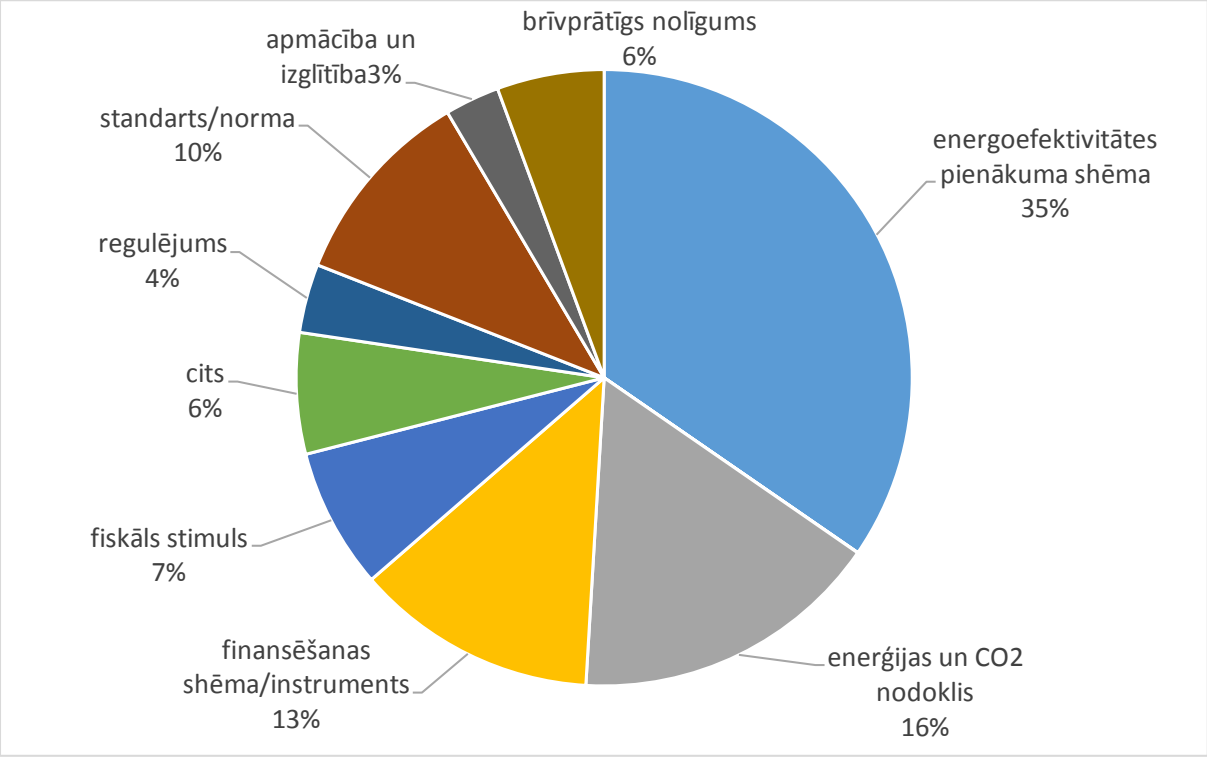
[21] Šis rādītājs varētu tikt pārskatīts, tiklīdz būs pieejami dati par jauniem ietaupījumiem, ko 2018. gadā panākušas Latvija un Portugāle.

netiek ņemtas vērā iespējamās bažas par attiecināmību, papildināmību un būtiskumu. Turklāt ir grūti novērtēt Covid-19 krīzes iespējamo ietekmi uz to jauno ikgadējo ietaupījumu apjomu, kas panākti 2020. gadā. Ir ņemti vērā visi enerģijas ietaupījumi, par kuriem dalībvalstis ziņojušas.

Ir septiņas dalībvalstis (Bulgārija, Horvātija, Čehija, Lietuva, Luksemburga, Portugāle, Rumānija), kas, ļoti iespējams, noteikto enerģijas ietaupījumu līdz 2020. gada 31. decembrim nesasniegs, ja vien neveiks papildu darbības. Ir maz ticams, ka vēl piecas dalībvalstis (Igaunija, Grieķija, Slovēnija, Spānija, Zviedrija) noteikto enerģijas ietaupījumu apjomu sasniegs bez papildu darbībām. Pārējās sešpadsmit dalībvalstis noteikto kumulatīvo enerģijas ietaupījumu apjomu, visticamāk vai ļoti iespējams, sasniegs.

Runājot par enerģijas ietaupījumu, kas panākts ar īstenotajiem katra veida rīcībpolitikas pasākumiem, energoefektivitātes pienākuma sistēmas nodrošina apmēram 35 % no ietaupījuma, savukārt finansēšanas shēmas nodrošina tikai aptuveni 13 % no enerģijas ietaupījuma. Nodokļi par enerģiju un CO_2 nodokļi devuši iespēju panākt 16 % no kopējā panāktā enerģijas ietaupījuma.

2. attēls. Ziņotā enerģijas ietaupījuma daļa pa rīcībpolitikas pasākumu veidiem ES līmenī

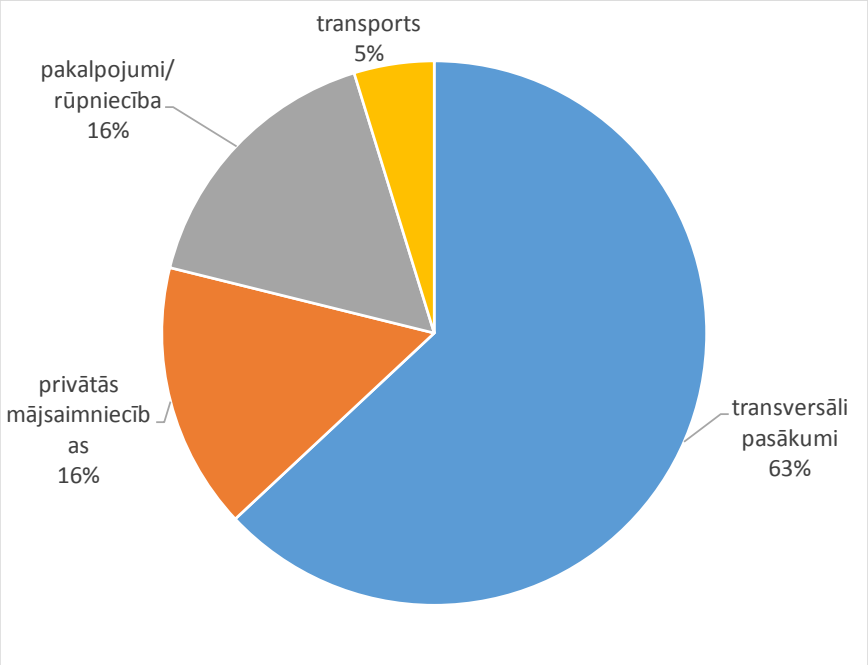

Avots: ENER ĢD aprēķini, kuru pamatā ir valstu 2020. gada ziņojumi.

Runājot par sektoriem, uz kuriem attiecas īstenotie rīcībpolitikas pasākumi, lielākā daļa dalībvalstu ziņotā enerģijas ietaupījuma panākti ar transversāliem pasākumiem, ko nevar attiecināt uz vienu sektoru (3. attēls). Vairums pasākumu (pēc ziņoto pasākumu skaita) attiecas uz pakalpojumiem un rūpniecību, kas aptver lielāko daļu uzņēmumu (izņemot

transporta uzņēmumus) un publisko sektoru (izņemot publiskām struktūrām piederošus mājokļus, kas ir iekļauti privāto mājsaimniecību sektorā).

3. attēls. Ziņotā ietaupījuma daļa pa sektoriem

Avots: ENER ĢD aprēķini, kuru pamatā ir valstu 2020. gada ziņojumi.

Ir 36 jauni pasākumi, kas saskaņā ar 7. pantu ziņoti par 2018. gadu. No tiem 10 pasākumus īstenoja Rumānija un Spānija, 4 — Beļģija un 3 — Rumānija. Gandrīz puse no jaunajiem 7. pantā paredzētajiem pasākumiem ietilpa kategorijā "Līdzekļi, finansiāli un fiskāli stimuli" (47,2 %), kam sekoja "Citi pasākumi" (transporta sektora pasākumi, brīvprātīgas vienošanās u. c.) (27,8 %), "Regulatīvi pasākumi" (16,7 %), "Informācija, izglītība un apmācība" (5,6 %) un "Nodokļi" (2,8 %)[22].

5.3. Progress saskaņā ar 5. pantu (publisko struktūru izmantotās ēkas kā piemērs)

Salīdzinot ar 2019. gadu, bija vērojams līdzīgs ziņošanas pienākumu izpildes līmenis. Sešas dalībvalstis (Beļģija, Rumānija, Dānija, Francija, Horvātija un Nīderlande) neiesniedza prasīto atjauninājumu attiecībā uz 5. panta īstenošanas progresu 2019. gadā (pēdējās četras minētās valstis paziņoja savus 2018. gada, nevis 2019. gada sasniegumus).

No dalībvalstīm, kuru ziņojumi bija pieejami un kuras izvēlējās noklusējuma pieeju[23], savus gada mērķrādītājus attiecībā uz renovēto platību sasniedza tikai trīs dalībvalstis. Minētās

[22] *Tsemekidi-Tzeiranaki, S., Paci, D.* un citi (2020), *op. cit.*

[23] Noklusējuma pieeja ir pasākumi, kas veikti, lai renovētu 3 % no tādu centrālās valdības īpašumā esošo un tās izmantoto apsildāmo un/vai dzesējamo ēku kopplatības, kuru platība lielāka par 250 m^2 un kuras neatbilst minimālajām energoefektivitātes prasībām. Alternatīva pieeja ir citi izmaksefektīvi pasākumi, kuri veikti, lai panāktu līdzvērtīgus enerģijas ietaupījumus.

valstis ir Bulgārija, Lietuva un Luksemburga. Turklāt, pamatojoties uz sniegtajiem datiem, četras valstis ir sasniegušas savus kopējos 2014.–2019. gada mērķrādītājus. Minētās valstis ir Spānija, Itālija, Luksemburga un Lietuva. No dalībvalstīm, kas īstenoja alternatīvo pieeju, gada enerģijas ietaupījuma mērķrādītājus 2019. gadā sasniegušas tikai trīs dalībvalstis. Šīs valstis ir Austrija, Polija un Slovākija. Horvātija un Francija sasniedza savus 2018. gada mērķrādītājus. Tajā pašā laikā sešas valstis iesniedza datus, kas ļauj konstatēt, ka tās ir sasniegušas savu kopējo 2014.–2019. gada mērķrādītāju. Šīs valstis ir Austrija, Somija, Īrija, Slovākija, Polija un Apvienotā Karaliste. Francija, Beļģija, Horvātija un Nīderlande sasniedza savu kopējo 2014.–2018. gada perioda mērķrādītāju.

6. Gandrīz nulles enerģijas ēkas

Pēc tam, kad 2010. gadā tika pieņemta ĒEED, kura nosaka, ka no 2018. gada 31. decembra visām jaunajām sabiedriskajām ēkām un no 2020. gada 31. decembra visām jaunajām ēkām jābūt *NZEB*, *NZEB* un ļoti energoefektīvu ēku skaits Eiropā laikā no 2012. gada līdz 2016. gadam ievērojami pieauga. Šajā periodā pēc *NZEB* (vai līdzīgiem) standartiem tika uzceltas vai renovētas gandrīz 1,25 miljons ēku, no kurām lielākā daļa bija dzīvojamās ēkas. ES laikā no 2012. gada līdz 2016. gadam *NZEB* daļa kopējā būvniecības tirgū vidēji palielinājās no 14 % 2012. gadā līdz 20 % 2016. gadā[24].

NZEB prasības pašlaik ir par 70 % vērienīgākas nekā valstu izmaksoptimālās minimālās energoefektivitātes prasības. Tas ir panākts ar progresīviem likumdošanas pasākumiem pēdējo 10 gadu laikā.

Pamatojoties uz jaunāko pieejamo informāciju[25], 23 dalībvalstīs pašlaik ir spēkā pabeigta nacionālā *NZEB* definīcija. Pārējās dalībvalstīs definīcija, kas ir *NZEB,* vēl ir izstrādes stadijā vai tiek izskatīta. Lielākā daļa sniegto definīciju ietver primārās enerģijas izmantošanas energoindikatoru, un divpadsmit definīcijas ietver pienākumu attiecībā uz minimālo enerģijas pieprasījuma daļu, kas jāsedz no atjaunīgiem resursiem. Gandrīz puse no dalībvalstīm ir izveidojušas energoefektivitātes klases vai energomarķējuma ekvivalentu *NZEB* prasībām. Turklāt puse dalībvalstu ir sniegušas vajadzīgās u vērtības sienām, jumtiem, grīdām, logiem un durvīm.

Runājot par *NZEB* definīcijas vērienīguma līmeni, vairumā dalībvalstu *NZEB* primārās enerģijas prasības ir mazāk stingras nekā Komisijas ieteiktie kritēriji[26] gan attiecībā uz dzīvojamām, gan nedzīvojamām ēkām[27].

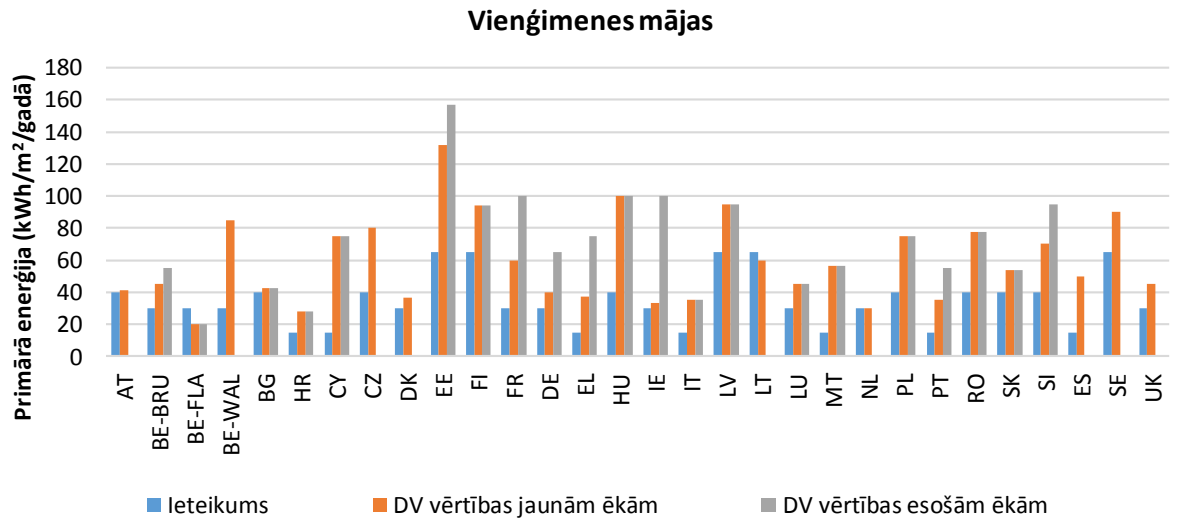
4. attēls. Vienģimenes mājām paredzēto *NZEB* definīciju indikatīvs salīdzinājums ar Komisijas ieteiktajiem kritērijiem

[24] Saskaņā ar visaptverošu pētījumu par ēku energorenovācijas pasākumiem un *NZEB* ieviešanu ES. https://ec.europa.eu/energy/studies/comprehensive-study-building-energy-renovation-activities-and-uptake-nearly-zero-energy_en?redir=1.

[25] Dalībvalstu sniegtā informācija, *JRC* novērtējums un ĒEED saskaņotas rīcības ziņojumi.

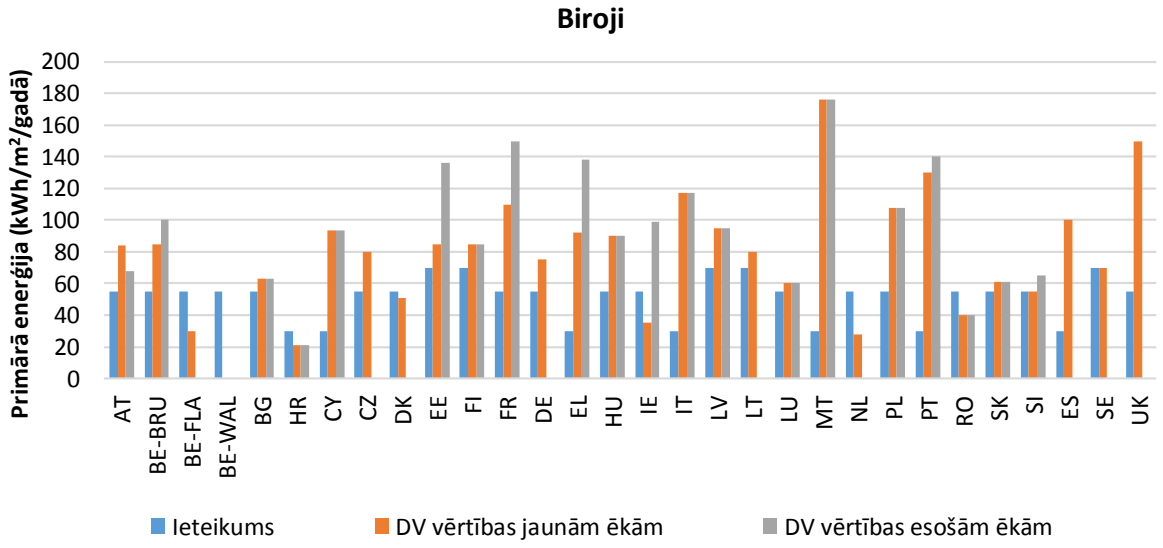
[26] Komisija 2016. gadā publicēja ieteikumus *NZEB* un paraugprakses veicināšanai, lai nodrošinātu to, ka līdz 2020. gadam visas jaunās ēkas ir *NZEB* (C/2016/4392).

[27] Jāatzīmē, ka dažādās klimata zonas un valstu ēku fondu apstākļi, kā arī atšķirīgās dalībvalstu izmantotās aprēķina metodikas neļauj veikt pilnīgu un tiešu salīdzinājumu. Salīdzinājums 4. un 5. attēlā ir indikatīvs un balstās uz attiecīgiem pieņēmumiem, kas atvieglo pašas Komisijas aprēķinus.

Avots: JRC *aprēķini, kuru pamatā ir dalībvalstu ziņojumi*

5. attēls. Birojiem paredzēto *NZEB* definīciju indikatīvs salīdzinājums ar Komisijas ieteiktajiem kritērijiem

Avots: JRC *aprēķini, kuru pamatā ir dalībvalstu ziņojumi*

Lielākā daļa dalībvalstu ziņoja par vairākiem pasākumiem *NZEB* skaita palielināšanai. Šie pasākumi ir galvenokārt i) regulatīvi (energostandarti, *NZEB* prasību noteikšana, normatīvie akti), ii) finansiāli (subsīdijas, renovācijas dotācijas, darbības programmas, fiskālie stimuli), iii) informatīvi (informatīvas kampaņas, bukleti un vietnes) un iv) izglītojoši (inženieru un arhitektu apmācība, *NZEB* vadlīniju publicēšana). Vairākas dalībvalstis turklāt noteikušas ilgtermiņa atskaites punktus *NZEB* ieviešanai.

Tirgū attiecībā uz galvenajām *NZEB* tehnoloģijām vērojamas dažas pozitīvas zīmes. Piemēram, dažas dalībvalstis ir noteikušas mērķrādītājus vai pieņēmušas finansiālus vai fiskālus pasākumus, lai veicinātu siltumsūkņu izmantošanu. Turpmākajos gados tas var

izraisīt siltumsūkņu uzstādīšanas pieaugumu, un tas savukārt Eiropā līdz 2050. gadam ievērojami samazinās (10–40 %) siltumsūkņu izmaksas (salīdzinājumā ar pašreizējām izmaksām). Dažas dalībvalstis dod stimulus arī plašākai biomasas katlu izmantošanai, kas līdz 2050. gadam to izmaksas varētu samazināt par 10–20 % (salīdzinājumā ar pašreizējām izmaksām). Sagaidāms, ka līdz 2050. gadam būtiski samazināsies arī siltuma atgūšanas sistēmu izmaksas (par 35–60 %). Turklāt sagaidāms, ka šajā pašā periodā saules enerģijas kolektoru izmaksas kritīsies par 20–50 % un saules fotoelementu izmaksas samazināsies par 40–60 %. Tuvākajā laikā aizvien lielāku nozīmi iegūs enerģijas uzkrāšana, un prognozes liecina, ka stacionāro akumulatoru izmaksas kritīsies par aptuveni 65 %.

Ir arī skaidrs, ka *NZEB* būs būtiska loma vidisko un sociālo problēmu — piemēram, enerģētiskās nabadzības un mājokļu pieejamības, arī ekonomiskās pieejamības — risināšanā[28].

7. Izmaksoptimālie minimālo prasību līmeņi ēkām

Lai verificētu un atjauninātu spēkā esošās minimālās energoefektivitātes prasības, ĒEED paredzēts, ka dalībvalstīm ik pēc pieciem gadiem jāsagatavo izmaksoptimālo līmeņu aprēķini. Pirmos izmaksoptimālo līmeņu ziņojumus dalībvalstis iesniedza 2013. gadā un otrās kārtas ziņojumus — 2018. gadā[29]. Šajos ziņojumos vērojamā kopaina ir tāda, ka gan jaunu, gan esošu ēku gadījumā izmaksoptimālas metodikas izvēle ir bijusi efektīva pieeja, kas devusi iespēju valstu pašreizējās energoefektivitātes prasības virzīt uz izmaksefektīviem līmeņiem.

Attiecībā uz **jaunām ēkām** lielākā daļa izmaksoptimālo punktu bija robežās no 50 līdz 100 kWh/m^2 gadā — vidēji 80 kWh/m^2 gadā dzīvojamo ēku sektorā un 140 kWh/m^2 gadā nedzīvojamo ēku sektorā. Saistītās vispārējās izmaksas šo līmeņu sasniegšanai bieži vien nesasniedz 1500 EUR/m^2 — vidēji 925 EUR/m^2 dzīvojamo ēku sektorā un 800 EUR/m^2 nedzīvojamo ēku sektorā.

Attiecībā uz **esošām ēkām** lielākā daļa izmaksoptimālo punktu bija robežās no 75 līdz 175 kWh/m^2 gadā — vidēji 130 kWh/m^2 gadā dzīvojamo ēku sektorā un 180 kWh/m^2 gadā nedzīvojamo ēku sektorā. Te vispārējās izmaksas parasti nesasniedz 600 EUR/m^2 — vidēji 500 EUR/m^2 dzīvojamo ēku sektorā un 385 EUR/m^2 nedzīvojamo ēku sektorā.

1. tabula. Vidējie izmaksoptimālie līmeņi jaunām un esošām ēkām atkarībā no klimatiskajiem apstākļiem

Klimats	**Jauna vienģimenes māja**		**Jauna daudzdzīvokļu māja**		**Jauns birojs**		**Cita jauna nedzīvojamā ēka**	
	Primārā	Vispārējās	Primārā	Vispārējās	Primārā	Vispārējās	Primārā	Vispārējās

[28] Tā kā slikta mājokļu energoefektivitāte ir svarīgs enerģētiskās nabadzības riska faktors, *NZEB* var būt pozitīva ietekme, jo īpaši sociālo mājokļu gadījumā un tajos privāto mājokļu tirgus segmentos, ko aizņem mājsaimniecības ar maziem vai vidēji maziem ienākumiem, — ar nosacījumu, ka tās (joprojām) var atļauties šajos mājokļos dzīvot.

[29] Komisija 2016. gadā publicēja ziņojumu par dalībvalstu progresu attiecībā uz to, cik lielā mērā tās sasniegušas izmaksoptimālu minimālo energoefektivitātes prasību līmeni (COM/2016/0464 final). Enerģētikas ĢD ar *JRC* palīdzību analizēja un novērtēja 2018. gada aprēķinus. Kopsavilkuma ziņojums tiek gatavots publicēšanai: *Zangheri, P.* u. c., *Assessment of 2nd cost optimal calculations in the context of the EPBD*, *JRC* 2020.

	enerģija (kWh/m^2 gadā)	izmaksas (EUR/m^2)	enerģija (kWh/m^2 gadā)	izmaksas (EUR/m^2)	enerģija (kWh/m^2 gadā)	izmaksas (EUR/m^2)	enerģija (kWh/m^2 gadā)	izmaksas (EUR/m^2)
Auksts	77	1882	62	2076	66	1681	120	2481
Mērens	83	590	80	551	130	591	176	558
Silts	81	887	105	698	221	648	423	607
Klimats	**Esoša vienģimenes māja**		**Esoša daudzdzīvokļu māja**		**Esošs birojs**		**Cita esoša nedzīvojamā ēka**	
	Primārā enerģija (kWh/m^2 gadā)	Vispārējās izmaksas (EUR/m^2)	Primārā enerģija (kWh/m^2 gadā)	Vispārējās izmaksas (EUR/m^2)	Primārā enerģija (kWh/m^2 gadā)	Vispārējās izmaksas (EUR/m^2)	Primārā enerģija (kWh/m^2 gadā)	Vispārējās izmaksas (EUR/m^2)
Auksts	183	643	77	303	78	336	122	236
Mērens	112	524	124	460	136	412	268	392
Silts	161	500	148	467	175	396	775	808

Avots: JRC *aprēķini, kuru pamatā ir dalībvalstu ziņojumi*

Vērojot šo salīdzinājumu, ir interesanti, ka gandrīz visos gadījumos ar izmaksoptimāliem līmeņiem asociētais primārās enerģijas patēriņš ir zemāks aukstajos reģionos. Vispārējās izmaksas parasti ir mazākas reģionos ar siltu vai mērenu klimatu, taču ir daži izņēmumi (esošās daudzdzīvokļu ēkas un biroji). Tas nozīmē, ka reģionos ar aukstāku klimatu prasības ir stingrākas, bet lielākas investīcijas ir asociētas ar augstāku energoefektivitātes līmeni.

Abās aprēķinu kārtās (2013. un 2018. gadā) iegūto izmaksoptimālo līmeņu salīdzinājums liecina, ka 2018. gadā dalībvalstis gandrīz visu veidu ēkām noteica vērienīgākas vērtības.

2. tabula. Vidējais to izmaksoptimālo līmeņu samazinājums, kuri iegūti no dalībvalstu 2013. un 2018. gada ziņojumos iekļautajiem aprēķiniem, jaunām un esošām ēkām

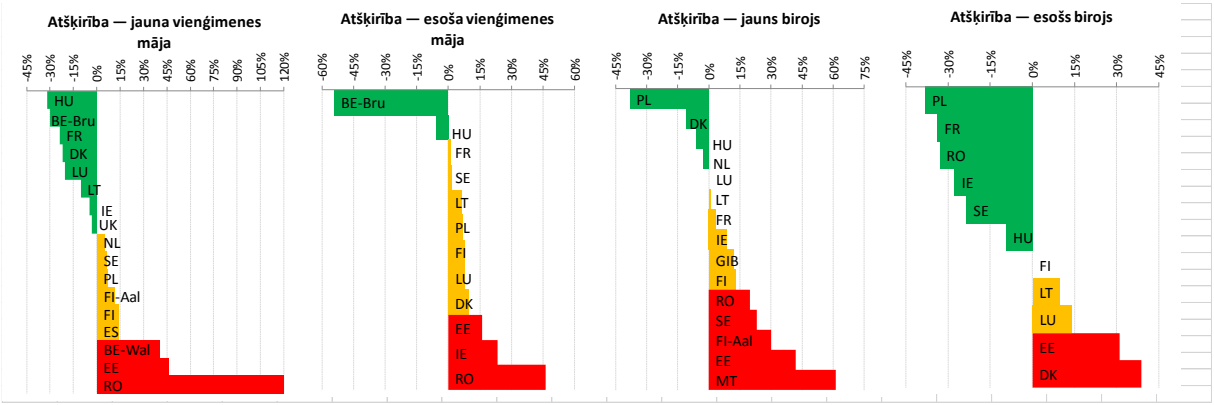
Dalībvalstu vidējais rādītājs	Jauna vienģimenes māja	Jauna daudzdzīvokļu māja	Jauns birojs	Esoša vienģimenes māja	Esoša daudzdzīvokļu māja	Esošs birojs
	–23 %	–23 %	–17 %	–17 %	–21 %	–9 %

Avots: JRC *aprēķini, kuru pamatā ir dalībvalstu ziņojumi*

Atkarībā no ēkas veida vai apspriežamā komponenta atšķirības, kas pārsniedz 15 %, novērotas tikai trijās vai četrās dalībvalstīs[30].

6. attēls. Noteiktā atšķirība starp aprēķinātajiem izmaksoptimālajiem līmeņiem un spēkā esošajām prasībām

[30] To atšķirību novērtējums, kas pastāv starp aprēķinātajiem izmaksoptimālajiem līmeņiem un spēkā esošajām prasībām, ir svarīgākais visa aprēķina posms, jo tam jāsniedz noderīgas norādes pašreizējo energoefektivitātes regulējumu atjaunināšanai. Valsts minimālās energoefektivitātes prasības nedrīkst par vairāk nekā 15 % pārsniegt izmaksoptimālo līmeņu iznākumu, un ir jāizstrādā plāns, kā samazināt atšķirības, kuras nevar stingri pamatot.

Avots: JRC *aprēķini, kuru pamatā ir dalībvalstu ziņojumi*

Rezultāti, kas atspoguļoti iepriekš redzamajos rādītājos, nav pilnībā salīdzināmi, jo dalībvalstis var brīvi izvēlēties dažādus variantus, kas atspoguļo valsts tirgus apstākļus (piemēram, atšķirīgu makroekonomisko vai finansiālo perspektīvu).

Runājot par izmaksoptimālo līmeņu un jaunāko *NZEB* definīciju salīdzinājumu, kopaina ir samērā pozitīva. Faktiski gandrīz puse dalībvalstu ir ieviesusi *NZEB* prasības, kas ir ievērojami vērienīgākas par izmaksoptimālajām atsauces prasībām, un tas nozīmē, ka būvniecības tirgus ir gatavs veikt pasākumus ar mērķi uzlabot nākotnes ēku fonda energosniegumu.

8. Secinājums

Šā 2020. gada progresa ziņojuma konstatējumi daudz neatšķiras no iepriekšējā ziņojumā izklāstītajiem. 2018. gadā īstenoto energotaupības centienu līmenis, neņemot vērā Covid-19 ietekmi, visticamāk, būtu nepietiekams 2020. gada mērķrādītāju sasniegšanai. Lai gan, pateicoties ārējiem faktoriem — siltai ziemai un Covid-19 izraisītajam ievērojamajam enerģijas pieprasījuma kritumam 2020. gadā —, 2020. gada mērķrādītājus var izdoties sasniegt, tomēr, lai sasniegtu 2030. gada mērķrādītājus, būs jākompensē pašreizējās nepietiekamās rīcībpolitikas. Turklāt sagaidāms, ka turpmākā atgūšanās no pandēmijas veicinās enerģijas pieprasījuma atjaunošanos, un pastāv risks, ka jaunu rīcībpolitiku un NEKP un nacionālajās ilgtermiņa renovācijas stratēģijās izziņoto rīcībpolitiku īstenošana pašreizējās krīzes dēļ varētu aizkavēties.

Šā iemesla dēļ ir ļoti svarīgi, lai jaunie energoefektivitātes pasākumi būtu daļa no atveseļošanas plāniem un tiktu īstenoti bez kavēšanās. Turklāt palielinātajam 2030. gada klimata mērķrādītājam, kas nozīmētu SEG emisiju samazinājumu vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu, energoefektivitātes iecerēm vajadzētu būt vēl vērienīgākām. Būs arī plašāk jāievieš princips "energoefektivitāte pirmajā vietā", lai atveseļošanas investīcijās pilnībā ņemtu vērā enerģijas ietaupījumu iespējas un priekšrocības. Turklāt gaidāmajā EED izskatīšanā tiks meklēts, kā veicināt energoefektivitātes centienus ES līmenī, ņemot vērā, ka to dalībvalstu ieceru kopīgais vērienīgums, kas izklāstītas to integrētajos plānos, nepieciešamo centienu līmeni nesasniedz. Šo izskatīšanu atbalstīs ar ilgtspējīgu produktu likumdošanas iniciatīvu, kurā tiks pētīta ekodizaina pieejas paplašināšana tā, lai tas aptvertu vēl citas produktu kategorijas.

NZEB prasības vairumā dalībvalstu ir mazāk vērienīgas nekā Komisijas ieteiktie kritēriji gan attiecībā uz dzīvojamām, gan nedzīvojamām ēkām. Tomēr pirms jauno *NZEB* standartu

īstenošanas ir sagaidāms, ka ievērojami samazināsies relevanto tehnoloģiju izmaksas, kas varētu dot iespēju vērienīguma līmeni attiecībā uz *NZEB* vēl palielināt. Līdz ar gaidāmo *NZEB* prasību ieviešanu visām jaunajām ēkām no 2021. gada galvenais uzdevums ēku fonda dekarbonizācijai līdz 2050. gadam ir palielināt pašreizējos zemos renovācijas rādītājus un piemērot vērienīgas minimālās prasības esošām ēkām. Dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgu veidu ēkas un atšķirīgi klimatiskie un finansiālie apstākļi, tāpēc ir nepieciešami mērķorientēti pasākumi, ar ko stimulēt *NZEB* modernizācijas izvēršanu plašā mērogā. Nākamo paaudžu *NZEB* būs integrētas viedās tehnoloģijas un digitalizācijas risinājumus, kā arī tās varētu tikt izvērstas un integrētas rajona līmenī, mainot fokusu un mērogu no vienas ēkas uz rajonu[31]. Eiropas zaļā kursa iniciatīva "Renovācijas vilnis" un nacionālās ilgtermiņa renovācijas stratēģijas ir galvenie instrumenti, ar ko publiskais un privātais finansējums tiks novirzīts renovācijas projektiem, veicinot to, ka esošas ēkas tiek izmaksefektīvi pārveidotas par *NZEB*.

Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi paust viedokli par šo progresa ziņojumu.

[31] *Saheb, Shnapp* un *Paci* (2019), *From nearly-zero energy buildings to net-zero energy districts-Lessons learned from existing EU projects*, EUR 29734 EN, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, *Shnapp, Paci* un *Bertoldi* (2020), *Enabling Positive Energy Districts across Europe: energy efficiency couples renewable energy*, EUR 30325 EN, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga.

3. tabula. Galveno energoindikatoru variāciju pārskats (1. daļa) [32]

DV	Virzība ceļā uz 2020. gada mērķrādītāju		Īstermiņa virzība		Visas ekonomikas energointensitāte	Rūpniecība	Dzīvojamās ēkas	
	2005.-2018. gada virzība salīdzinājumā ar 2005.–2020. ga da virzību uz PEP 2020. gada mērķrādītāju	2005.-2018. gada virzība salīdzinājumā ar 2005.–2020. ga da virzību uz EGP 2020. gada mērķrādītāju	2018. gada PEP un 2017. gada PEP starpība (%)	2018. gada EGP un 2017. gada EGP starpība (%)	PEP energointensitātes gada vidējās izmaiņas 2005.–2018. gadā (%)	EGP energointensitātes vidējās izmaiņas rūpniecībā 2005.–2018. gadā (%)	EGP gada vidējās izmaiņas 2005.–2018. gadā dzīvojamo ēku sektorā uz vienu iedzīvotāju, ņemot vērā ar klimatu saistītās korekcijas (%)	EGP gada vidējās izmaiņas 2005.–2018. gadā dzīvojamo ēku sektorā uz m^2, ņemot vērā ar klimatu saistītās korekcijas (%)
ES-28	–	–	-0,6%	0,1%	-2,0%	-1,8%	-0,3%	-1,6%
BE	–	–	-4,6%	0,6%	-2,2%	-0,3%	-1,7%	-1,7%
BG	–	–	0,1%	0,2%	-2,8%	-4,1%	2,3%	-0,9%
CZ	+	+	0,1%	-0,7%	-3,1%	-4,6%	1,5%	-0,2%
DK	–	+	0,4%	0,6%	-2,0%	-2,0%	0,3%	-1,2%
DE	–	–	-2,1%	-1,5%	-2,2%	-1,4%	0,1%	-0,6%
EE	+	–	9,6%	3,4%	-1,0%	-5,5%	1,4%	0,5%
IE	–	–	1,1%	4,7%	-4,1%	-4,1%	-2,0%	-3,1%
EL	+	+	-2,8%	-2,9%	-0,6%	0,4%	-0,7%	-0,3%
ES	–	+	-0,5%	2,4%	-1,6%	-1,6%	0,7%	-1,2%
FR	–	–	-0,1%	-1,3%	-1,7%	-1,2%	0,0%	-1,0%
HR	+	+	-1,8%	-1,1%	-1,7%	-1,3%	0,6%	-1,8%
IT	+	+	-1,1%	1,1%	-1,3%	-2,3%	0,9%	0,3%
CY	–	+	0,5%	-0,3%	-1,4%	-0,7%	5,2%	-1,3%
LV	+	+	5,1%	4,1%	-1,8%	2,2%	0,5%	-1,9%
LT	+	–	2,8%	3,8%	-4,7%	-1,9%	2,2%	-1,5%
LU	+	–	4,0%	4,0%	-3,0%	-1,9%	-1,1%	-2,8%
HU	+	–	-0,1%	0,1%	-1,8%	2,2%	0,5%	-0,5%
MT	+	–	1,8%	6,1%	-4,9%	-0,4%	11,8%	1,6%
NL	–	+	-0,6%	-0,1%	-2,1%	-1,8%	-0,7%	-2,1%
AT	–	–	-3,1%	-2,5%	-1,3%	-0,8%	0,8%	-0,1%
PL	–	–	1,9%	1,4%	-2,7%	-3,7%	1,0%	-0,2%
PT	+	+	-0,7%	2,1%	-1,0%	-1,2%	0,6%	-2,4%
RO	+	+	0,4%	1,1%	-4,3%	-4,6%	1,9%	-3,0%
SI	+	+	-0,8%	0,6%	-2,0%	-2,7%	0,7%	-0,6%
SK	+	–	-2,2%	-0,1%	-4,0%	-4,0%	-0,1%	-1,2%
FI	+	+	2,0%	2,3%	-1,7%	-0,1%	0,5%	-0,9%
SE	–	–	1,3%	-0,6%	-2,5%	-1,1%	-1,0%	-1,1%
UK	+	–	-0,3%	0,7%	-3,0%	-2,8%	-1,9%	-2,3%
Avots un izgūšanas dati	*Eurostat* 06/2020	*Eurostat* 06/2020	*Eurostat* 06/2020	*Eurostat* 06/2020	*Eurostat* 06/2020	*Eurostat* 06/2020	*Eurostat* 06/2020	*Odyssee* 07/2020

Simbols "+" izmantots tad, ja dalībvalstis laikā no 2005. gada līdz 2018. gadam savu primārās enerģijas patēriņu un enerģijas galapatēriņu samazinājušas straujāk, nekā 2005.–2020. gadā būtu nepieciešams, lai sasniegtu primārās enerģijas patēriņa un enerģijas galapatēriņa 2020. gada mērķrādītājus. Pārējos gadījumos izmantots simbols "–". EGP — enerģijas galapatēriņš, PEP — primārās enerģijas patēriņš.

[32] Visas tautsaimniecības energointensitāte ir attiecība starp 2020.–2030. gada PEP un 2010. gada IKP. Rūpniecības un pakalpojumu gadījumā tā ir attiecība starp enerģijas galapatēriņu un bruto pievienoto vērtību ķēdētajos apjomos (2010). Datu ierobežojumu dēļ Maltai kā saucējs ir izmantota bruto pievienotā vērtība faktiskajās cenās.

4. tabula. Galveno energoindikatoru variāciju pārskats (2. daļa)

DV	Pakalpojumi	Transports			Ražošana	
	EGP energointensitātes vidējās izmaiņas pakalpojumu nozarē 2005.–2018. gadā (%)	EGP vidējās izmaiņas transporta nozarē 2005.–2018. gadā (%)	Vilcienu, motorvagonu, autobusu un trolejbusu daļa pasažieru pārvadājumu sektorā 2017. gadā salīdzinājumā ar 2005. gadu (%)	Dzelzceļa un iekšzemes ūdensceļu daļa kravu pārvadājumu sektorā 2017. gadā salīdzinājumā ar 2005. gadu (%)	Koģenerācijas režīmā saražotā siltuma apjoma vidējās gada izmaiņas 2005.–2018. gadā (%)	Termoelektrostacijās notikušajā pārveides procesā saražotās enerģijas daudzuma attiecības pret izmantoto kurināmā daudzumu vidējās gada izmaiņas 2005.–2018. gadā (%)
ES-28	-1,0%	0,1%	-0,4%	-0,5%	-0,8%	1,7%
BE	-0,4%	0,2%	-2,2%	7,0%	4,1%	2,5%
BG	-0,3%	1,8%	-14,2%	-8,2%	-2,3%	0,9%
CZ	-2,2%	1,2%	1,6%	0,8%	-1,0%	0,6%
DK	-1,4%	0,0%	-2,5%	nav datu	-1,0%	2,9%
DE	-2,2%	0,1%	0,1%	0,8%	0,0%	2,4%
EE	0,1%	1,2%	-3,5%	nav datu	3,3%	0,1%
IE	-4,0%	-0,2%	-0,5%	nav datu	nav datu	3,8%
EL	2,0%	-1,5%	-4,2%	nav datu	1,3%	2,3%
ES	0,6%	-0,9%	-3,3%	nav datu	nav datu	2,0%
FR	-0,5%	0,2%	1,6%	0,6%	-3,5%	0,8%
HR	-0,2%	1,2%	-0,5%	-1,4%	1,1%	4,4%
IT	1,8%	-1,2%	-0,9%	5,4%	1,0%	2,6%
CY	2,2%	0,1%	nav datu	nav datu	67,4%	1,6%
LV	-1,8%	1,0%	-7,9%	nav datu	1,7%	-0,7%
LT	-1,8%	3,5%	-1,4%	-9,9%	-3,9%	9,2%
LU	-0,5%	-0,7%	2,6%	nav datu	2,2%	7,7%
HU	-5,3%	1,5%	-5,8%	-2,0%	-6,6%	0,4%
MT	-0,1%	2,8%	nav datu	nav datu	nav datu	4,8%
NL	-1,6%	-0,3%	2,4%	8,2%	-2,5%	0,5%
AT	-2,5%	0,4%	1,7%	9,8%	2,0%	3,0%
PL	-2,1%	4,9%	-8,9%	-13,5%	-0,9%	0,7%
PT	-0,2%	-0,7%	0,7%	nav datu	3,8%	5,2%
RO	-1,4%	3,4%	-4,2%	0,3%	-4,9%	0,5%
SI	-2,1%	2,6%	-0,8%	nav datu	0,8%	1,9%
SK	-4,4%	1,6%	-3,6%	-7,8%	-0,6%	0,3%
FI	0,3%	0,1%	0,7%	nav datu	-0,7%	1,3%
SE	-2,2%	-0,3%	2,2%	nav datu	2,2%	0,7%
UK	-1,0%	-0,2%	2,1%	-1,6%	nav datu	3,7%
Avots un izgūšanas dati	*Eurostat* 06/2020	*Eurostat* 06/2020	MOVE ĢD *Pocketbook 2019*	MOVE ĢD *Pocketbook 2019*	*Eurostat* 06/2020	*Eurostat* 06/2020

Avots: *Eurostat* (vecā enerģijas bilances metodika), *JRC*, *Odyssee*.

5. tabula. Saskaņā ar 7. pantu 2018. gadā ziņoto enerģijas ietaupījumu pārskats (ktoe)

	2018			Virzība uz mērķrādītāju			
	Jauni ietaupījumi	Kopējie ikgadējie ietaupījumi	Kumulatīvais ietaupījums 2014.–2018. gadā	Kopējais kumulatīvais ietaupījums, kas jāpanāk līdz 2020. gadam (mērķrādītājs)	Virzība uz līdz 2020. gadam panākamo kopējo kumulatīvo ietaupījumu	Aplēstie ikgadējie ietaupījumi, kas jāpanāk 2014.–2018. gadā	2014.–2018. gads salīdzinājumā ar aplēstajiem ikgadējiem ietaupījumiem
Austrija	372	1307	4032	5200	78 %	2786	145 %
Beļģija	234	1176	3879	6911	56 %	3702	105 %
Bulgārija	32	175	496	1942	26 %	1040	48 %
Horvātija*	3	73	248	1296	19 %	694	36 %
Kipra	77	83	162	242	67 %	130	125 %
Čehija	176	577	1634	4565	36 %	2446	67 %
Dānija	173	1045	3187	3841	83 %	2058	155 %
Igaunija	88	99	370	610	61 %	327	113 %
Somija	543	1377	4701	4213	112 %	2257	208 %
Francija	1413	5698	17429	31384	56 %	16813	104 %
Vācija	2950	13695	28953	41989	69 %	22494	129 %
Grieķija	211	474	1355	3333	41 %	1786	76 %
Ungārija	131	1731	1731	3680	47 %	1971	88 %
Īrija	87	466	1408	2164	65 %	1159	121 %
Itālija	3998	3998	12729	25502	50 %	13662	93 %
Latvija*			436	851	51 %	456	96 %
Lietuva	79	152	511	1004	51 %	538	95 %
Luksemburga	9	44	113	515	22 %	276	41 %
Malta	5	17	47	67	71 %	36	132 %
Nīderlande	611	2274	7777	11512	68 %	6167	126 %
Polija	331	2977	8891	14818	60 %	7938	112 %
Portugāle*			453	2532	18 %	1356	33 %
Rumānija	59	366	1343	5817	23 %	3116	43 %
Slovākija	106	466	1420	2284	62 %	1224	116 %
Slovēnija	38	133	447	945	47 %	506	88 %
Spānija	539	2296	6958	15979	44 %	8560	81 %
Zviedrija	1436	1436	4654	9114	51 %	4883	95 %
Apvienotā Karaliste	1032	5056	18469	27859	66 %	14924	124 %
Kopā	**14634**	**80692**	**134068**	**230169**	**58 %**	**123305**	**109 %**

Avots: dalībvalstu ziņotā informācija, kas vajadzības gadījumā papildināta ar Komisijas aprēķiniem un aplēsēm.

* Horvātijas, Latvijas un Portugāles dati par 2018. gadā panāktajiem enerģijas ietaupījumiem analīzei nebija pieejami. Kumulatīvais ietaupījums laikā no 2014. gada līdz 2018. gadam balstās uz enerģijas ietaupījumiem, kas panākti iepriekšējos gados līdz 2017. gadam, bet neietver jaunos 2018. gada ietaupījumus.

6. tabula. 7. panta mērķrādītāja sasniegšanas prognozes un varbūtīgums katrā dalībvalstī līdz 2020. gada 31. decembrim*

1. scenārijs (ja jauno un kopējo ikgadējo ietaupījumu attiecība < 40 %)			
Dalībvalsts	Prognozētie ietaupījumi (izteikti ktoe) ar 2018. gada kopējiem ikgadējiem ietaupījumiem, kas turpināsies līdz 2020. gadam, un jaunajiem ietaupījumiem līdz 2020. gadam (uz 2018. gada pamata)	Relatīvā mērķrādītāja sasniegšana 2020. gadā (prognozētie ietaupījumi salīdzinājumā ar ietaupījumu mērķrādītāju)	Mērķrādītāja sasniegšanas varbūtīgums
Austrija	7391	142 %	Ļoti varbūtīga
Beļģija	6700	97 %	Varbūtīga
Bulgārija	909	47 %	Ļoti mazvarbūtīga
Horvātija	399	31 %	Ļoti mazvarbūtīga
Čehija	3140	69 %	Ļoti mazvarbūtīga
Dānija	5624	146 %	Ļoti varbūtīga
Francija	31651	101 %	Varbūtīga
Ungārija	5455	148 %	Ļoti varbūtīga
Īrija	2513	116 %	Ļoti varbūtīga
Itālija	28721	113 %	Ļoti varbūtīga
Luksemburga	218	42 %	Ļoti mazvarbūtīga
Nīderlande	13547	118 %	Ļoti varbūtīga
Polija	15506	105 %	Varbūtīga
Portugāle	846	33 %	Ļoti mazvarbūtīga
Rumānija	2192	38 %	Ļoti mazvarbūtīga
Slovākija	2564	112 %	Ļoti varbūtīga
Slovēnija	788	83 %	Mazvarbūtīga
Spānija	12628	79 %	Mazvarbūtīga
Apvienotā Karaliste	30645	110 %	Varbūtīga
2. scenārijs (ja jauno un kopējo ikgadējo ietaupījumu attiecība > 90 %)			
Dalībvalsts	Prognozētie ietaupījumi (izteikti ktoe) ar jaunajiem ikgadējiem ietaupījumiem līdz 2020. gadam, par pamatu ņemot 2017. gadu (ietekmes ilgums = 1 gads)	Relatīvā mērķrādītāja sasniegšana 2020. gadā (prognozētie ietaupījumi salīdzinājumā ar ietaupījumu mērķrādītāju)	Mērķrādītāja sasniegšanas varbūtīgums
Kipra	316	131 %	Ļoti varbūtīga
Igaunija	546	90 %	Mazvarbūtīga
Lietuva	669	67 %	Ļoti mazvarbūtīga
Zviedrija	7526	83 %	Mazvarbūtīga
3. scenārijs (ja jauno un kopējo ikgadējo ietaupījumu attiecība > 40 %, bet < 90 %)			
Dalībvalsts	Plānotie ietaupījumi (izteikti ktoe) ar jauniem ikgadējiem ietaupījumiem līdz 2020. gadam, par pamatu	Relatīvā mērķrādītāja sasniegšana 2020. gadā (prognozētie ietaupījumi salīdzinājumā ar	Mērķrādītāja sasniegšanas varbūtīgums

	ņemot 2018. gadu (75 % ietekmes ilguma > 7 gadi; 25 % ietekmes ilguma = 1 gads)	ietaupījumu mērķrādītāju)	
Somija	8260	196 %	Ļoti varbūtīga
Vācija	57608	137 %	Ļoti varbūtīga
Grieķija	2647	79 %	Mazvarbūtīga
Malta	87	129 %	Ļoti varbūtīga

* Visas dalībvalstis ir klasificētas saskaņā ar īstenoto pasākumu aplēsto ietekmes ilgumu. Šā novērtējuma pamatā bija jauno enerģijas ietaupījumu un kopējo ikgadējo ietaupījumu attiecības salīdzinājums, lai noteiktu īstenoto rīcībpolitikas pasākumu sagaidāmo ietekmes ilgumu. Novērtējums ļāva izstrādāt trīs scenārijus. Ja jauno ietaupījumu un kopējo ikgadējo ietaupījumu attiecība ir ~1, pieņemtais īstenotā pasākuma ietekmes ilgums ir 1 gads (1. scenārijs). Ja šī attiecība ir < 40 % (2017. gadā), pieņemtais īstenoto pasākumu ietekmes ilgums pārsniedz 7 gadus (2. scenārijs). Starp minētajiem rādītājiem esošas attiecības gadījumā tiek izmantots jaukts scenārijs (3. scenārijs). Lai novērtētu mērķrādītāja sasniegšanas varbūtīgumu, tika piemērots tālāk izklāstītais noteikumu kopums.

Relatīvā mērķrādītāja sasniegšana 2020. gadā	**Varbūtīguma novērtējums**
>105 %	Ļoti varbūtīga
>95 %	Varbūtīga
>75 %	Mazvarbūtīga
<75 %	Ļoti mazvarbūtīga